

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Atlas minor Gerardi Mercatoris

Mercator, Gerhard

Amsterodami, 1610

Lotaringie ducatus, cujus pars septentrionalis hac tab. depingitur

[urn:nbn:de:bsz:31-118360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118360)

Lotaringie Ducatus, cujus Pars Septentrionalis hac Tab. depingitur

Regio.
Unda dicta.

PISTAVIA succedit in mea Methodo *Lotaringie Ducatus*. *Lotaringia*, ut quidem Latine scribentes vocant, dicta ab *Lotario*, Ludovici Imperatoris, Francorumque Regis vel Filio, vel Nepote. Parum refert. Ludovico sane Pio quatuor fuerunt filii: qui moto paricidiali in Parentem bello, eoque apud Suesiones in Monasterium detruso, omnes ejus Principatus inter se diviserunt: constitutaque TeLotarius Primogenitus Imperii titulo, cum Italia, Narbonensi Gallia, iisque Ditionibus, quæ mox *Lotaringia* appellatione innotuerunt, frueretur: Ludovicus Germaniam; Carolus Franciam ab Mosâ ad Oceanum: Pipinus denique, vel ex eo Filius cognominis, Aquitaniam possideret. Lotario filius fuit, præter Ludovicum in Imperio successorem, *Lotarius* *Lotaringie* Rex. Quæ igitur initio *Lotar-rück*, vel *Los-reych* Germanis, id est *Lotarii Regnum*, Latina, quasi *Lot-regne*, concisis literis. Memoriam præstant rerum Francicarum Scriptores, *Lotaringia* quondam ampliores fuisse Limites, *Austrasiam*que olim nuncupatam vel *Austriam*, *Oost-reych*, (quum ex adverso esset *Westrasia*, vel *Westria*, *West-reych*: corrupte etiam *Neustria*, Occidentale Regnum) divisam in Superiorem & Inferiorem contentamque inter Rhenum, Scaldim, Mosamque flumina; Inferiorem hodie varia nomina obtinere, diversisque subesse Principibus: Superiorum quæ & *Mosellanica* & *Tullingia* cognominabatur, exceptis aliquot ejus portionibus, sub unjus nuuc esse Imperio, & Quotam totius partem antiquo nomine florere: adeo ut *Lotaringia* hodie conjaceant ad Orientem quidem *Alsatia*, & quæ specialiore notione *Westrasia*: ab Meridie vero *Burgundia*: qua Occidens est *Campaniam* habeat, qua Septentrio *Arduenna Silva* terminetur (occurrentibus mox *Leuceburgiis*, *Trevirensibus*, aliisque populis ibi conregionalibus) quæ olim *Lotaringie* partes fuerunt nobilissimæ. *Lotaringia* hæc nostra licet altissimis innexa Montibus Silvisque densissimis, æternæ tamen opis non indiget, per se ferax Frumenti & Vini. Metalla generat varii generis, *Argentum*, *Æs*, *Ferrum*, *Stannum*, *Plumbum*: Nec Gemmæ desunt, quarum ad *Vogesi* radices lucrosa est piscatio. Repentuntur & *Lapides*, quos ab cæruleo colore *Lazulos* nominant *Incolæ*, magnum inde lucrum facientes. Est & *Materia*, qua *Specula* & *Vitrinæ* fabricantur: qualis in reliquis *Europæ* Provinciis non invenitur. Nascentur insuper hic miræ magnitudinis *Calcidoniz*, ita ut ex frustis permagni Calices conficiantur. Animalia producit varia: imprimis *Equos* generosissimos, *Neapolitanis* *Turcicisque* subinde non impares. Decorata fuit olim *Lotaringia* Regni titulo, uti patet ex *Francicorum* *Scriptorum* Monumentis. Reges pauci admodum, & vix duo trefve, memorantur. Statim enim *Carolus Calvus*, post *Fratruelis* *Lotarii* excessum, ipsius Ditiones invasit, suisque adjecit Principatibus. Non multo post ad Ducatus dignitatem est redactus. Primi *Duces* sparsi per *Historias* & variorum *Scripta* *Henrico* quarto Imperante *Lotaringiam* tenuit *Goffridus*, is qui postea, ducatu *Bilioneo* vendito, memorabili in terram sanctam cum *Balduino* & *Eustachio* fratribus expeditione victorica arma per *Asiam* *Syriamque* in urbem *Hierosolymam* intulit, ac Rex *Hierosolymæ*

Situs.

Soli fertilitas.

Animalium varietas.
Imperium majorem.

LOTARINGIA SEPTENTR.

LOTHARINGIA

Iolymae creatus fuit. Huic successit *Baldwinus*, *Baldwino Enstathius*. Postea tradidit Henricus quintus Caesar ducatum *Gulielmo* Comiti *Lovanienfi* a quo Lotaringici procreati Principes *Theodoricus*, *Theobaldus*, *Fridericus*, & reliqui, usque ad *Carolus* ultimus, a quo devolutus est Ducatus ad *Fridericum* Comitem *Vadimonium*, authorem stirpis Ducum, qui nunc Lotaringiam tenent. Eam Mercator duabus Tabulis luculenter exhibet, quarum altera partem Septentrionalem, altera Meridionalem depingit. Habitarunt olim Lotaringiam, quæ nobis præ manibus *Mediomatrices* & *Leuci Mediomatrices* Cæsari lib. iv, *Tacito*, *Plinio*, *Straboni* & *Ptolemæo*: *Mediomatrici* etiam Cæsari lib. vii, quorum Metropolis *Durodorum*, hodie *Metz* appellatur. Civitas *Mediomatricum*, hoc est *Metis* Notitiæ Provinciarum sub Belgica i: l'Évêché de Metz, & *Pais Messin*. *Leuci* Cæs. lib. i, *Lucano* lib. i & *Plinio* *Liberos* cognominanti: *Leuci* etiam *Ptolemæo*, qui *Metropolin* ipsorum facit *Tullum*. Sic in notitiâ Provinciarum sub Belgica i, *Civitas Leucorum*, hoc est *Tullum*, l'Évêché de Tonk; *Tullum* item *Leucor*. novit *Antonini Itinerarium*. Sunt etiam qui *Tulingos* Cæsaris ad Lotaringiam referunt. Metropolis *Lotaringia* est *Nanceium*, vulgo *Nancy*: *Opidum* non amplium, sed *Situ pulcro* commodoque, loco plano, forma quadrata, magnifico *Lotaringicorum Ducum Palatio* nobile. *Nancei Mænia* lambit *Murta*, qui tribus inde milliariibus paullo supra *Arce* *Candei Mosellam* intrat. Putant *Petrus Divæus* aliique *Nanceium* hodie esse, quod *Nasum* *Ptol. Nasum* *Antonino* in *Itinere*, quod *Durocororo* ducit *Durodorum*. Sed si quis penitus *Itineris* istius rationem consideret: facile deprehendet *Antonini Nasum* incidere non posse in locum illum, ubi hodie *Nanceium*: adeo ut *Nasum* illud sit, non quod nunc *Nanceium* dicimus, sed pagus x i inde milliariibus disitus non procul ab *Mosa* in *Barroducana* Provincia, qui vulgo *Nas* dictus, unde *Nasensis*, in *Lapide* ibi effosso. Certe *Nasum* illud amplissimam aliquando *Urbem* fuisse, satis patet ex *Ruderibus*: quod etiam testatur apud *Ortelium* *Clemens Trelæus Mosellanus*. *Nanceium* dignitate sequitur *Fanum S. Nicolai*, vulgo *S. Nicolas*, duobus inde distans versus *Orientem* milliariibus ad *Murtam* fluvium, loco plano & fertili. Hic locus advenarum frequentia in eam exerevit amplitudinem, ut jam non *Pagum*, sed *Urbem*, & quidem totius *Lotaringiæ* cultissimam, quis posset dicere, si muro clauderetur: ea est *Ædificiorum* venustate, apta *Viarum* dispositione, *Incolarum* multitudine, ut nihil requiri queat: sed op *Mercaturam* præcipue, & omnis generis opificia commendatur: *Mercatores* habens perquam opulentos, *Vicinis* suis ditiores. *Alia* minorum gentium opida, ne *Lectori* tædium pariam, prætereo, *Vno* distat milliari *Nanceio Fruart*: tribus *Ormes*: paullo amplius *Bayon* & *Luneville*: quatuor *le Pont à Mison* & *Gerleviller*: quinque *Charmes*: sex *Châstenois*, *Morhanges* & *Vaucoleur*: paullo plus, *Maxen sous Bresse*: septem, *Dompere*, *Deneuvre*, *Hodon Chasteau*: octo, *Ramberville*, *Raon*, *Bellemont*, *Neuff-Chasteau*, *Mugstat*, *Marchain-Ville*: novem, *Espinal*, *Brigères*, *Darney*: decem, *Ormont*, *Waldersing*, *Beaurams*: tredecim, *Vangy*: quatuordecim, *l'Estraye*. Comitatus titulo & dignitate clarent, quæ vernacule *Vandemont*, quinque *Nanceio* milliariibus. *Chaligny* ad *dextram Mosellæ*, leuca semper *Nanceio*. *Amance* septem milliariibus ab *Mediomortium* urbe versus *Meridiam*: *Admentia* Latine scribentibus: *Scrinium* olim & antiqua *Lotaringiæ Cancellaria*, tellan-

testantibus Archivis ab Rosiero prolatis. *Richecourt* haud procul Lacu, qui vulgo *la Garde Lac*, unde *amnis* profluit, qui inter Fanum S. Nicolai & opidum *Rosieres* Murtæ miscetur. *Remiremont* ad sinistram *Mosellæ*, Insulam ibi facientis, in Lotaringiâ Meridionalissimis: *Rumaricum Castellum* habet hic *Aimoinus* Monachus: *Adromarici* corrupte legitur apud *Reginonem*, pro *Ad Romarici*, divisim: *Rimelsberg* Germanice nominatur *Spigelio* ad *Bartholini Aultriad*. Spectantur haud procul inde *Valles*, quæ vulgo *l' Estraye* & *Vagny. La Motte* ad amnem situm est, qui mox in *Mosa* se exonerat. Visitur ibi *Territorium*, cui nomen *la Sanctoy*. Sunt & *Comitatus* quidem *Imperii Salmensis, Karchinganus & Blancoburgius. Blanckenburg*, Gallis *Blanc-mont* Opidum est non magnum, sed pulcrum & amœnum. Spectatur ibi *Caltrum Vetus*, spaciosum & magnificentum, cui *Palatium Novum Ducis*, venusta structura insignis, est conjunctum. Incolæ *Agriculturæ* dant operam. *Nomenii* Baronatus est ad dextram *Sellæ* fluvii, tribus milliariibus ab *Vrbe Mediomatricum*, Meridiem versus. *Dominia* sunt *Marsal* ad *Sellæ* sinistram, haud procul *Lacu Lindero*, in quo *Insula* cum *Opido Techemsul. Remere-ville* tribus Nanceio milliariibus. *S. Bellemont*, totidem *Mota. Rambert-Ville* ad dextram *Mortona*, haud procul fonte, ubi *Silva Mortanenſis. Rosieres* ad *Murtam*, prope *Fanum D. Nicolai*, duobus Nanceio milliariibus. *Homburg* grandiore *Leuca* ab *Opido Sarbruk*, ad amnem, qui mox *Saravo* concurrit. *Mariemont* ab *Monte*, cui *Opidum* impositum, uno ab *Lindero Lacu* milliari, Meridiem versus. *Sandacourt* medio fere itinere inter *Vaudimontem & Mortam*, in *Agro*, qui vulgo *Sanctoy. Mediomatricum Vrbe* & *Hembem*, quæ cum *Tullo* aliisque *Imperialis* olim erat, in suam potestatem redegit *Galliarum Monarcha, Henricus II.* Ea nunc dicitur vulgo *Metz*, & posterioris ævi *Scriptoribus Metz*, *Gregorio* autem *Turonensi & aliis Urbis Metensis: Divodurum Mediomatricum* Antiquis fuit appellatum. *Itineraria Tabula: Drvo Durimedio Matricorum: Lege, Divoduro Mediomatricorum: simpliciter Divodurum Ptol. & Divodurum Tacito lib. IV & Antonino.* Variorum *Nugas* de recentis *Nominis* ratione non lubet adscribere. *Sedes* olim fuit *Regni Lotaringiæ.* De ea eleganter *Petrus Divæus* in *Itinerario. Metensis Urbs* in ampla sita est planicie, quam *Mosella* in *varios di* visus *alveus* irrigat, & pars quidem ejus *muros* ad *levam* lambit, pars & *eosdem* subit, ut *Civium* usibus *inserviat*, atque sic *divisim* fluit ad *inferiorem* usque *eorum* ambitum, ubi *recepto Sella*, altero *Flumine*, qui *dextram* *urbis* partem *ad-* *luit*, ut *unum* *denuo* *alveum* colligitur. Sed *Situ* imprimis *ipsius* *urbis* *delectabatur*; quum enim *Agrum* *late* *circum-* *jacentem* *planum* *habeat*, *ejus* *tamen* *area* *paullum* *prominet*, ut in eo *Veterum* *rationem* *in* *condendis* *urbibus* *agnoscas.* *Ad* *summa* *in* *quidem* *templum* *multis* *gradibus* *ascenditur*, *juxta* *quod* *Forum* *rerum* *venalium* *altiore* *totius* *area* *partem* *oc-* *cupat.* *Ab* *eo* *undique* *versus* *muros* *paullatim* *descenditur*, *prærupto* *tantum* *in* *una* *parte* *circo*, ubi *Vias* *duas* *lapidibus* *stratas* *sic* *dispo-* *sitas* *videas*, ut *altera* *per* *alterius* *domorum* *culmina* *excurret.* *Cives* *Mediomatrics* *nominantur* *in* *Inſcriptione*, quæ *ex* *tat* *Moguntia* *ad* *S. Albanum.* Quæ *Toul*, *vernacule*, *Tullum* *olim: Tullon* *Leucorum* *Opidum* *Ptol. Tul-* *lum* *Antonino: Tullum* *Itinerariæ* *Tabulæ.* Quæ *denique* *Verdun*, *Latinis* *vocatur* *hodie* *Verdunum* & *Verdurum:* *Vero* *unum* *Antonino* *dicitur. Civitas Verdunensium* *in* *Notitia* *Provinciarum: l' Eveſché de Verdun.* Leguntur *autem* *tres* *urbes*, *quas* *commemoravi*, *Comitatus* *etiam* *titulo* & *dignitate* *insignes.*